

Fødevarestyrelsen
jbep@fvst.dk og dlw@fvst.dk

6. marts 2008

Camilla Udsen
Dok. 57587/ms

Fødevarestyrelsen har den 22. februar 2008 sendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarerinformation i høring.

Forbrugerrådet har følgende kommentarer.

Forbrugerrådet har i høringssvaret valgt at bruge betegnelsen ernæringsmærkning som oversættelse af nutrition labelling, når der er tale om hele den ernæringsrelaterede mærkning og betegnelsen næringsdeklaration, når der refereres til næringsdeklarationen i tabelform.

Den obligatoriske ernæringsmærkning på forsiden af pakken skal for at undgå vildledning altid baseres på indholdet pr. 100 g/100 ml og ikke udregnes som procent af det daglige behov

Forbrugerrådet mener, at det er positivt, at EU-Kommissionen med forslaget indfører krav om obligatorisk ernæringsmærkning på forsiden af pakningerne. Mærkningen skal dog altid være baseret på en angivelse pr 100 g/100 ml, da dette giver forbrugerne den bedste mulighed for at sammenligne produkter. Dette er bl.a. understøttet af den store forbrugerundersøgelse om næringsdeklarationer under Nordisk Ministerråd (resultater bl.a. i rapporten TemaNord 2004:508). En angivelse af indholdet pr. portion med tilhørende sammenligning med det daglige behov er meget usikre størrelser, som efter Forbrugerrådets mening i mange tilfælde vil vildlede forbrugeren. Se endvidere nedenfor under GDA.

Næringsdeklarationen i tabelform med angivelse af næringsstoffer pr. 100g/100 ml skal være obligatorisk

Fundamentet i ernæringsmærkningen er næringsdeklarationen, som vi kender den i dag, altså i tabelform, hvor indholdet af næringsstoffer angives pr. 100 g el. 100 ml. Forbrugerrådet mener, at det er helt afgørende, at Danmark arbejder for at bevare den hidtidige danske position om, at næringsdeklarationer i tabelform skal

være obligatoriske. Kun obligatorisk mærkning giver forbrugeren en reel mulighed for at sammenligne produkter.

Den obligatoriske næringsdeklaration skal være den lange version

Forbrugerrådet mener, at fødevarerne skal forsynes med en obligatorisk og standardiseret næringsdeklaration, hvor indholdet af næringsstoffer altid angives pr. 100 g/100 ml. Følgende næringsstoffer skal som minimum omfattes: energi, fedt, heraf mættet fedt, protein, kulhydrat, heraf sukkerarter, kostfibre, salt. Næringsdeklarationen skal give transparens, og derfor skal alle energigivende næringsstoffer omfattes. Informationerne er til den interesserede forbruger, eller den der har særlige behov (fx diabetes). En hjørnestein i denne deklaration er angivelsen af indhold pr. 100 g/100 ml, som er eneste mulighed for en reel sammenligning af produkter. Til gengæld indeholder deklarationen ingen vurdering af, om fødevareren er sund eller usund.

Guideline Daily Amount (GDA) er en meget usikker størrelse og derfor vildledende

EU-Kommissionen har valgt at foreslå, at ernæringsmærkningen på forsiden af pakken kan angives pr. portion og sættes op mod det anbefalede daglige behov, svarende til industriens mærkningsordning Guideline Daily Amount (GDA). Forbrugerrådet mener, at dette er problematisk, idet GDA i mange tilfælde kan være vildledende, da tallene er meget usikre og kan variere op til flere hundrede procent. Dette skyldes, at de bygger på to værdier, der varierer meget fra person til person, nemlig portionsstørrelse og dagligt behov/maksimalt dagligt indtag. Forbrugerrådet mener ikke, at det er muligt at finde en løsning ved at justere på referenceværdierne og portionsstørrelserne, så man undgår vildledning, fordi der dertil er for stor forskel på personer, portioner og produkter. Derfor kan GDA efter Forbrugerrådets mening ikke udgøre en meningsfuld og vejledende ernæringsmærkning og bør derfor ikke anvendes som sådan.

Referenceindtag varierer fra person til person

De referenceindtag, som der er angivet i Bilag XI, del B er problematiske set ud fra en ernæringsvinkel, idet det anbefalede indtag varierer fra person til person. Der er et særligt problem i relation til sukker og i relation til børn, se nedenfor.

Referenceindtaget for sukker udgør et uløseligt problem

For sukker er det vejledende daglige indtag i Bilag XI, del B sat til 90 gram sukkerarter pr. dag. De nordiske næringsanbefalinger giver ikke nogen anbefalinger for total sukkerarter, hvorimod anbefalingerne for tilsat sukker siger max. 55 gram om dagen for kvinder og max. 30-65 gram for børn, afhængig af alderen. Dette udgør et særligt stort problem i relation til produkter, der kun indeholder tilsat sukker, da det dermed vil være stærkt vildledende at relatere indholdet af tilsat sukker til et referenceindtag af totalt sukker. Dette betyder, at en mere realistisk GDA for sukker er langt højere end den, der er angivet på pakningerne.

Der er et særligt problem i relation til børn

Der er et særligt problem i relation til børn, da de har andre behov for næringsstoffer end den voksne. De virkelige GDA'er for børn er derfor højere end dem, der er angivet på pakningerne. Dette mener Forbrugerrådet er problematisk i en tid, hvor forekomsten af overvægt og fedme hos børn er stigende og hvor 3 ud af 4 af danske børn indtager mere sukker end anbefalet (Danskernes Kostvaner 2000-2002).

GDA er ikke anvendeligt som forbrugerredskab

Forbrugerrådet mener generelt ikke, at GDA er anvendeligt som redskab til forbrugerne til at vurdere næringsværdien og vælge fødevarer. Ud over den store usikkerhed skyldes dette, at mærkningen ikke indeholder en *vurdering* af, om indholdet af fedt, sukker osv. er højt, medium eller lavt, fx ved en farvekode (trafiklys). Desuden er det urealistisk, at forbrugeren kan bruge tallene til at opsummere, hvad de spiser i løbet af en dag. GDA's uanvendelighed som forbrugerredskab er understøttet af forbrugerundersøgelser fra den engelske forbrugerorganisation Which? og den hollandske forbrugerorganisation Consumentenbond. GDA er efter Forbrugerrådets opfattelse ikke videnskabeligt funderet.

Der er brug for et simplificeret mærkningssystem til forsiden af fødevarerne

Et simplificeret mærkningssystem i form af et ernæringsmærke skal placeres på varens forside, og være et troværdigt og simpelt redskab i indkøbssituationen. Mærket skal hjælpe forbrugeren til at vurdere, om varen er sund eller usund. Ernæringsmærket kan ikke stå alene. Det skal udelukkende være et supplement til - og ikke en erstatning for - næringsdeklarationen i tabelform.

Forbrugerrådet mener, at Danmark skal arbejde for, at der indføres et obligatorisk europæisk ernæringsmærke baseret på Spismærket.

Forbrugerrådet mener endvidere, at forskellige forslag til simplificerede mærkningssystemer bør testes grundigt ved forbrugerundersøgelser, herunder test af forbrugernes ernæringsmæssige opfattelse af konkrete produkter ved brug af forskellige mærkningssystemer. Dette er helt afgørende for at sikre, at simplificerede mærkningssystemer vejleder og ikke vildleder.

De generelle vildledningsbestemmelser må ikke svækkes

Forbrugerrådet er bekymret for, om formuleringen i Artikel 7 om, at ”Fødevarerinformation må ikke være af sådan en art, at den *på afgørende vis vildleder*” kan betyde en svækkelse af de generelle bestemmelser om, at præsentationen af fødevarer ikke må være egnet til at vildlede. Forbrugerrådet mener, at det er helt afgørende at bevare de eksisterende vildledningsbestemmelser.

Generelt

Forbrugerrådet håber, at der bliver lejlighed til at drøfte indholdet af forordningen undervejs og dermed få mulighed for at drøfte flere specifikke elementer.

Med venlig hilsen

Mette Boye
Afdelingschef

Camilla Udsen
Fødevarerpolitisk medarbejder